

נפלה ביצת בר יוכני וטיבקה ששים כר-
כיס ושיברה שלוש מאות ארזים" (בכורות
(2).

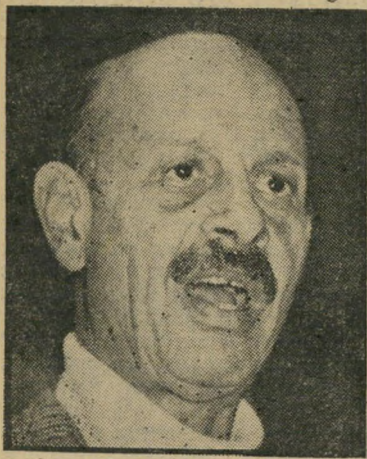
החוויה הישראלית

החרים

בימים אלה הגיעו לארץ עותקים של סתביהנת הספרותי ביצרון (הזכרת ניסן אייר). המופיע בעיברית ובארצות-הברית. בחזרת מצוי מאמר שנכתב לפני הבחירות לכנסת על-ידי איש-הספר היהודי-למי יד. אברמסקי תחת הכותרת על הבחירות לכנסת. ומאמר זה קובע אברמסקי שהספר פסוק ייגאל ידן אינו יודע עיברית. למרות עיסוקו בארכיאולוגיה, וכך הוא כותב: "אנשי-הבינה-לעיתים-של-בחירות, הי' ידעם לנחש ולמצוא את התוצאות, חור' זים ניצחין ניכר לרשימה החדשה דיש, שבראשה הפרופסור ייגאל ידן, ואחריו אלופי-החיל לשעבר ואנשי-מעשה בחזרה. הרשימה הזאת מתוכת בין ה'שנאל' ובין הימין, ומבאן סיכוייה. אנשי דיש תר' לים תקוותיהם בפרס' ידן: עוד לא פג קיסמו, לא תש כוחו שכפיו. ואמנם, איש שפתים הוא ידן. אבל, בדבר אחד כמדד ככל הארכיאולוגים בישראל: לא איש-שפת. כל הנפשות היו במקמד הר' סיני. כיצד איפוא קרה, שלא כל ישראל

יוכני
60000 כרנים

ייגאל ידן
חרים בין חריסים

"עם נפלא עם ישראל: גדול מכל ממשל
לוחיו, גדול על אף שריו ונדשלויו גיב' תריו..."

יש להם חלק בעיברית? זה מעשה מש-
כבר הימים: כמעמד הריסיני עמדנו
הפויים ודממים: חזינו אלוה, משפחות-
ראשינו דיבר אלינו. אבל נערים שכנו
לא יכלו לעמד בחדר-הקדש, לא יכלו
נשוא את הרממה. אמרו: עוד שיגלה עלי-
נו הקביה במתן-תורה נלכה נחפזה ונח-
שפה אלו מציאות ארכיאולוגית. ועד
שהם עוסקים בחרסים ניגלה עלינו הקביה
ותן לנו את התורה. אנו, שקיבלנו את
התורה, נדע עיברית. הארכיאולוגים הי'
עיברים חריסים. הם. אבל לא החזיקו
בלוחות-הברית.

"ייגאל ידן הוא חרים את חריסים.
ארכיאולוג עם ארכיאולוגים. הם כולם
לא הפיקו לקבל תורה בחרסיני. ומאז
ועד עתה עוד לא הפיקו. עוד הדרך רב
עד גישתם אל העיברית. דרכם אל הניי'
צחון בכחירות ובכל עשייה, קצרה יותר
ויראית יותר..."

על-כפנים, נחמתו של אברמסקי היא:
* חריסים — כינויים הקדמון של הי'
איסיים, על שהיו קמים עם זריחת החרס'
השמש. וכשם שמחמד"ג נגזרה המילה
החיד, כך מחמד"ס — "חריס".

ספריילדים מרגש מאת אורי אורלב שנוולד מתוכנית-רדיו. מתמודד

עם בעיות הפחד של יתומי מלחמת יום-כיפור ומעמת אותם עם החיים

חיי החרש

לקחתי אותה, למשל, לגן-החיות ולמזיאון לשבע וגם
למזיאון הגדול..."

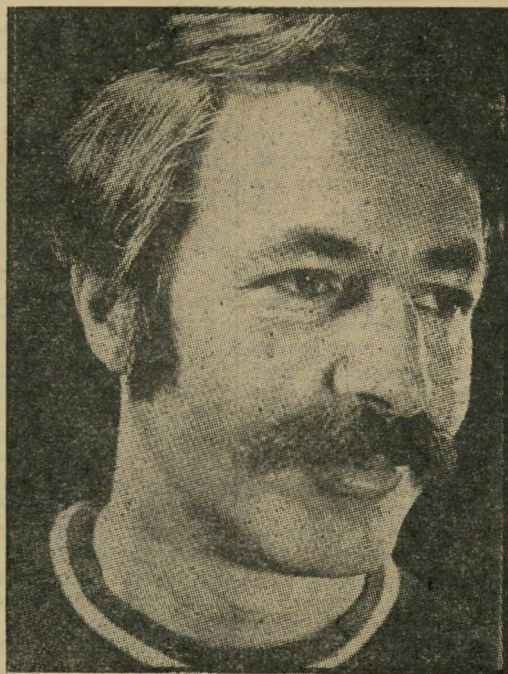
המלך שקט והמלכה דממה

יום בהיר נפל רעם, וחיו של ילד-המספר השתנו:
"היתה מילחמה, מלחמת יום-הכיפורים, ואבא לא חזר.
הוא נהרג במלחמה. ואמנם אני כבר לא יכול לספר
דו, אבל החיה סיפרה לו על עצמה..." וכאשר מתברר
לידד והמספר על אודות הקשר שנוצר בין חיי-החושך
לאביו, וזה מבקש ממנה: "לכי לאבא שלי — אמרתי
לה — ותגידו לי שאני אוהב אותו מאד ומתגעגע אליו
וזה לא בסדר שהוא נהרג..." כעבור זמן שבח חיי-
החושך ומספרת לילד: "היא אמרה לי שאבא שלי
לא רצה ליהרג, והוא מאד אוהב אותי ואת אבא ואת
התניוקת שקדיין לא נולדה. אבל כשיה מלחמה אנשים
נהרגים, לפעמים בנים ולפעמים אבות..."

לאחר יצירת יחסי אמון בין הילד-המספר ולבין חיי-
החושך, מתחיל הילד להתמודד עם בעיית המוות, עם
גרש הסתלקות אביו ממנו: "מייד אחרי שאבא שלי
נהרג עדיין לא ידעתי דברים רבים. חשכתי, למשל, שקר
לו בקבר. ואולי הוא רעב. אבל החיה הסבירה לי שאנשים
מתים אינם דומים לאנשים חיים. אימנם יש זהם מאידו
כתובת, בתי-הקברות, אבל זאת איננה כתובת ממש אלא
רק מקום שאולי אפשר לשלוח את המהשכחות... מאז, כל
ערב, אחרי שאבא יוצאת מן החדר ואחרי שהחיה מספר'
קה להתנפח והיא כבר מקשיכה, אני מספר לה כל דבר
שאני עושה או חושב, גם אם אני מרווה או מספר
במספיקים, והיא מספרת את הכל לאבא והיא אומרת
שהוא שמח מאד שאני שולח אותה אלי..."

המלחמה שבה נפל אביו הילד-המספר היא עם הער'
בים, והנשוא מטריד אותו: "אחרי שביע עם סיפור
לנו שאבא נהרג בימם השני של הקרבות. מאז חיי-
החושך שלי דואגת לי יותר ושמרת עלי יותר כלילה,
בחלומות. פמיוחד כשאני חולם על הערבים..."

לקוראים הצעירים והתוהים מגנין הגיעה חיי-החושך
לחדרו של הילד-המספר, וזה מסביר: "בין הכוכבים
גרים המלך שקט והמלכה דממה. הם אינם מרובים, לא
אכלים ולא נושמים ורק מביטים בחושך ובאור. חיות-
החושך והאור סרות למישמעתם... לפעמים, כשהמלך
שקט או המלכה דממה שולחים אחת מחיות האור שלהם
אל כדור-הארץ, עליה לקחת איתה חיי-החושך כדי
שתשמש לה כאן צל... ואחרי שחיות האור מגאאות כאן,
על הארץ, את שליחותן, הן חוזרות אל ממלכת בין
הכוכבים, אלא שאז לא תמיד חוזרות איתן חיי-החושך
שהתלוו אליהן תחילה. וזה מה שקרה לחיי-החושך
שלי..."

אורי אורלב
בעיות ישראליות אמיתיות

ועורך לה היכרות עם סביבתו ומערב אותה בחייו:
"חיה חיה — שאלתי אותה — את יכולה לגרש את
הערבי שרודף אחרי בחלומות? אמא לא הצליחה. דווקא
ניסתה. ישבה ליד המיטה שלי ערב אחר ערב והסבירה
לי כי הערבים הם בני-אדם בדיוק כמנו. יש להם
חורים, אמא ואבא, ואפילו דורים. לאבא יש חברים
ערבים. הילדים שלהם לומדים כמנו בכתי-ספר. הם
אוהבים אותם ואמא שלהם משכיכה אותם במיטה ושרה
להם שירים. בכלל, אמרה אמא, יש ערבים טובים כמו
שיש יהודים טובים, וכמו שיש יהודים רעים כך יש גם
ערבים רעים. שאלתי את אמא מדוע לעולם לא פא
יהודי רע לרדוף אחרי בחלום. אמא אמרה: — אלי
כגול שקדיין אין לנו שלום..."

עיסוקו של הילד-המספר בחיי-החושך הולך וגובר:
"מאז אותו יום עברו ימים רבים, חודשים רבים, והשתנו
דברים רבים. עכשיו החיה שלי הרבה יותר משכיכה.

ערבי רודף בחלומות

יתמות מלחמה היא אחת הבעיות הכאובות ביותר
בתורה הישראלית, בעיה שסיפורת-הילדים מתעלמת
ממנה לחלוטין תוך שהיא מעדיפה להתמסר ליצירת יצי'
רות של לאומנות ושינאת ערבים.

מתקלת הנוער בחשות-השידור החליטה להתמודד עם
בעיה זו והזמינה אצל הסופר אורי אורלב סידרת מישי'
דרים בנושא יתמות המלחמה. הצלחת הסידרה עברה
את כל גבולות המשוער, ויצרה קשר רב בין עורכי
המישר לבין מאות ילדים ברחבי הארץ. קשר זה הביא
את אורי אורלב לרכו את סיפורי הסידרה בספר *.

סיפור של אורלב הוא מן המעולים שבסיפורי-הילדים
שרא נאיר בשנים האחרונות. זהו ספר ישיר ולא כצופע,
הכתוב בלשון עיברית פשוטה ומצליחה להביא אל היל'
דים מצב טראגי ויכולת עמידה בו. הספר מתאר בגוף
ראשון את קורותיו של הילד המספר, והחיים שהוא רוקם
מסביב לחיית החושך שלו.

מהי חיי החושך?

"הוא גרה בחושך תחת המיטה שלי. בימם היא עושה
את עצמה קטנה. אבל כלילה, כיור אחרי שאבא מכבה
את האור, היא מתנפחת. היא יודעת להתנפח רק בחושך.
כאיר היא מתכווצת..." אלה הן מילות הפתיחה של
הסיפור. עם התגלות חיי-החושך לילד המספר הוא
הופך מנחל ומפחד. הוא מנסה להשכיחה בחשבות
והחיה אינה בעתרת לו, ולכן: "עצמתי את עיני וראיתי
אור בראשי חלמתי חלומות מוארים בראשי כדי שלא
תוכל להיכנס..."

לאחר הפצחות רבות של הילד-המספר, חיי-החושך
אינה מגיבה להפצרותיו של הילד והוא אורב לה: "רק
כשהחילה להיו את הווילון שלפתי את הפנס של אבא
והארתי אותו. זה היה סיפור! כאילו עש כה חור,
כי אר הפנס ניכנס לתוכה ופיוז אותה לכל הצדדים..."
והמאמצים הרבים של הילד-המספר, הביאו ליצירת יד'
דוח בינו לבין חיי-החושך: "לחצית בערב המשכתי
לספר לחיי החושך סיפורים הרבה זמן עד שערדמתי
ובשנרדמתי חלמתי חלום רע, חלום שאני חולם הרבה
פעמים, ביכה ומתעורר בגללו. אני חולם על דבורה
העומדת על הכרית שלי ועוקצת. אבל עוד לפני שהתי'
חלתי לבכות ולהתעורר יצאה חיי-החושך ובאה לחלומי
וגירשה את הדבורה..."

הילד-המספר הופך את חיי-החושך לאידתו. הוא
לוקח אותה לבית-הספר, ומכניס אותה לקופסת-פח קטנה

* אורי אורלב. חיי החושך. הוצאת עם עובד.
58 עמודים.